

SUSCRIPCIÓ

A Barcelona. 2 pessetes trimestre
A fora. 2'50 " "
A l'estranger. 4 francs "

LA PATRIA

ADMINISTRACIÓ:
TERLANDINA, NÚM. 5
Surt els divendres
Número solt: 10 cèntims

SUMARI:

Els sofismes d'En Cambó, per JAUME BROSSA.—L'obra d'En Canals, per V. S. DE S.—La revolució contra'l Destí, per ANGEL SAMBLANCAT.—Ecos.—Política estrangera.—Arbitratjats, per RAMÓN REVENTÓS.—Comentaris.—De la vida obrera, per A. N.—L'Assamblea de l'U. F. N. R.—Als nostres llegidors i amics.—Acció Nacionalista.—De la casa gran.
GRAVATS: Retrat de senyora, per RICARD CANALS.—En Canals i En Francesc Layret, per PASSARELL.—Els tres poders, per G. DE MARZU.

Els sofismes d'En Cambó

La crítica més seria feta pels psicòlegs furejadors del caràcter català és que de la nostra terra no surten tipus d'atac, autoritaris, conqueridors, gent disposada a manar, sino homes defensius, retrets, esclaus de la llar, manços... A lo més concedeixen molts, que pot haver-hi contrabandistes àgils, cacies entremaliats, cabecilles crudels, mes la generalitat està d'acord en que l'élite del nostre país es compondrà sempre d'advocats romànics, escriptors ben pensants, notaris acabats, tenedors de llibres impecables i negociants escrupulosos.....

Però Catalunya es transforma. Ja comença a produir caràcters amb segell menys encongit i casolà. Ja hi ha homes als quals les jevaludes de la patria no el priva de llençar una mirada d'aguila per tot l'univers.

Ja surten homes universalistes a Catalunya.... Fa poc temps en morí un, el Cardenal Vives i Tudó, que va dur al Papat l'esperit d'una cosa pairal de Vic, compromentent l'obra encomenada al Vicari de Crist. Ell era el teòlec indiscutible inspirador de l'actitut d'aquest capellà de missa i olla anomenat Pius X.

En la vida política tenim a un germà espiritual d'aquell caputxí nat, En Prat de la Riba, el qual porta a les coses polítiques catalanes un esperit migeval que encisa als devots del pairalisme.

La seva serietat lleugerament ridícol i anacrònica li permet ocupar el seial més elevat de Catalunya, com si diguéssim la cadira de Roldàn que una pila de guies ensenyen en diversos llocs del Pirineu català. Però jo crec que a aquest president nat de la Mancomunitat eix seial li dona frisança, i que'n somnia un altre, el de la cella que En Felip II ocupava a l'Escorial. Conforme amb aquesta tendència expansiva que batega en el Sanhedri regionalista, En Francesc Cambó ja no s'accontenta amb ésser un verb de Catalunya al Parlament espanyol, sino que ataca de front la solució del problema més profon que Espanya té segons la generalitat dels espanyols que pensen.... Perquè'l problema català, la qüestió catalana, sembla que ja no existeix.... A lo menys ningú en parla.... No sé qui l'ha resolta tal qüestió, que abans semblava lo més apremiant. A un moment donat al Parlament espanyol es tractaven sempre les coses de Catalunya; ara Catalunya ha desaparegut de la primera fila de les preocupacions dels polítics espanyols i ha cedit el pas a la zona espanyola del Nord d'Àfrica. Hi ha, doncs, una subversió de plans i punts de vista. O bé la qüestió catalana està inclosa a la marroquina o bé ha deixat d'existir....

El criteri regionalista és el dels petits beneficis, i amb la Mancomunitat queda satisfeta l'ansia de govern.

En Cambó té la superioritat respecte al caputxí laic Prat de la Riba de que's mou, es belluga i es compromet, i de que procura als seus adversaris documents eloqüents que algú dia Catalunya li haurà de presentar formant part del memorial d'agrades que'ls autonomistes catalans de tota mena formularàn contra la Lliga Regionalista.

Declaro que jo esperava el discurs d'En Cambó amb gran interès. Pensava que dels seus viatges per països estrangers n'hauria portat una noció exacta de la situació que ocupa Espanya al món.

Doncs bé, acabo de llegir-lo i m'he quedat desil·lusionat. Els discursos d'En Cambó guanyen molt a ésser comunicats pels periodistes telefònics als diaris de Barcelona. Els passa lo que als quadres de certs pintors, que agraden molt mentre se'n està lluny.

Quan es llegeixen, lo que més resalta és la banalitat i la pobresa dels conceptes, la manca d'estil personal i, per sobre de tot, l'ausència completa d'imaginació.

No oblidó el precepte universalment admès de que'ls discursos son fets per a ésser escoltats i no llegits. En Cambó podrà consolar-se pensant que són molts als quals és insoprtable un discurs de Ciceró o de

Demòstenes. Però ell, que sembla, segons els repòrters de Madrid, que ja no menyspreua la cultura i que no vol que sigui dit que és l'home d'un sol llibre, deurà saber que després de molts anys encara s'hi aprèn molt en els discursos de Mirabeau, de Benjamin Constant, de Gambetta, i en els dels dos més grans oradors moderns de França En Clemenceau i En Jaurès, i que encara són llegits i rellegits els de Chaitam i Gladstone.

L'impersonalitat d'En Cambó es manifesta en la repetició de clixés i giros que sols són possibles en un Parlament com l'espanyol infestat per la retòrica buida.

Però jo li passaria aquestos defectes de forma, si vestissin una visió personal, un delit de descobrir nous horitzons en la política espanyola, que és precisament per això que tot representant català te d'anar al Parlament.

Males llengües deien abans que En Cambó no més havia llegit una obra durant els anys que fa de leader polític i s'ocupa de qüestions transcendents. Els anglòfils de Barcelona li havien dit que En Taine reventava a la Revolució francesa en els seus *Origens de la França contemporània*. En Cambó anà a cercar-hi el llevat per a convertir-se en apòstol del conservatisme estre de certa gent de la nostra terra....

Ara En Cambó ha descobert una obra notable sobre política internacional, l'*Imperi del Mediterrani* d'En René Pinon, el qual ha fet una especialitat d'aquestes qüestions, i principalment de la mediterrània....

En Cambó s'ha enamorat de la tesi defensada per aquell escriptor patrioter, preocupat essencialment de la grandesa de França, i ens ha fet el leitmotif del seu classic discurs. No nego el valor de l'obra d'En Pinon que tothom que s'ocupi d'aquest problema té de conèixer, més afirmo que és estrafer i empetir-se notablement l'estudi al subjectar-la, per lo que fa a Espanya, a una noció estricament francesa. En Pinon és un historiador diplomàtic que sab disfraçar l'ideal patriòtic francès posant el problema del Mediterrani en forma objectiva. Això és lo que ha enlluernat a En Cambó, el qual s'ha esforçat en enlluernar als analfabets del Parlament espanyol. Però si En Cambó hagués seguit el moviment d'idees fet a França, en revistes, llibres, grupus i entitats respecte a la manera de posar el problema, hauria hagut de desconfiar d'aquella tesi i hauria adquirit la serenitat crítica necessaria que li hauria impedit d'escamotejar l'aspecte polític internacional europeu, trascendental, de la participació d'Espanya a la solució del problema marroquí.

La teoria de l'equilibri en la política mediterrània tal com està exposada en el llibre d'En Pinon troba un *pendant* en el llibre no menys notable de l'André Tardier sobre la *França i les aliances*. Si en Cambó l'hagués llegit, com si hagués seguit les campanyes de dit cronista de *Le Temps* sobre tot lo que gira al voltant del problema, hauria vist que, d'acadèmica, la qüestió es tornava palpitant, greu, perillosa per a l'esdevenidor a Espanya. Aleshores s'hauria convençut de que en l'equilibri, teoria que enamora a molts, i que dona lloc a tota una literatura de diferents branques, molts van a cercar-hi l'explicació d'una serie de fenòmens que no entenen d'altra que la de l'acció i del triomf de la força. Es veritablement curiós que un idealista pacifista com jo tingui de donar una lliçó de coses i de fets a un sectari de l'èxit i del realisme cru. Fa feresa que'ls parlamentaris catalans que haurien d'ésser els jutges imparcials de l'imbroflio diplomàtic de que és la forma visible, esclatant, la situació d'Espanya al Marroc, facin estat de tractats a la negociació dels quals la diplomàcia espanyola ha fet un paper de darrer ordre, trist, tant trist que fa llàstima.

Per a obtenir un èxit de cupletista, En Cambó ha dit que En Romanones, a l'acompanyar al rei a París va voler joar al canceller d'un gran imperi.—

¡Pobres! ¡Qué poc coneix al comie!—Lo més que feu fou visitar bazars per a comprar articles barats, i assistir a algú «cabarent» de Montmartre! El senyor Romanones podrà ésser un gran banquer, mes ja sabrà que poc paper li tocava fer en una diplomàcia internacional en la que'ls professionals de la política espanyola han tingut escassíssima intervenció!

Si En Cambó hagués estudiat dues coses essencials per a tractar el problema del Marroc amb coneixença de causa, això és, els treballs de tractadistes més autoritzats d'Europa, i el veritable sentit que s'ha donat a la diplomàcia espanyola en els darrers anys, aleshores no hauria adoptat el paper desairat de justificar l'orientació d'Espanya enfront del problema.

Retrat de senyora (Per R. Canals).

marroquí, apoiant-se en la teoria de l'equilibri, essent així que Espanya en tant que nació no ha tingut cap influència en el manteniment d'aquest equilibri. A Espanya se li ha donat la zona N. E. del Marroc baix la capa de que se li regoneixien els seus drets històrics, però lo cert és que era sols perquè Anglaterra no volia que França fos la mestressa d'aquella contrapartida de Gibraltar.

Suposant que no se li hagués donat res, que Espanya no hagués adquirit més terreny a l'Àfrica, sols hauria deixat de figurar en la política de l'equilibri que tant enamora als Cambó si hagués preferit la soledat a tota intel·ligència de caràcter ínim amb França i Anglaterra, però l'equilibri mediterrani en ell mateix no s'hauria modificat, perquè la voluntat d'Espanya no pot fer canviar la posició de les forces en presència. Sense el problema de Portugal, que és més important per a l'equilibri europeu que la llença de terra marroquina que s'ha atribuït a Espanya, l'intervenció d'aquesta en les diferències entre les grans potències quedaria reduïda a una quantitat menyspreable.

El senyor Cambó, essent més papista que el papa, més conservador que En Dato i En Maura, més imperialista que el rei, diu als catalans: la zona espanyola a l'Àfrica és la clau de la nostra independència nacional; vosaltres que protesteu contra l'extensió kilomètrica d'Espanya per terres africanes, no sabeu lo que feu, car ignoreu que tot lo vostre perill,

la vostra llar, el vostre pa, el vostre avenir, si per cas no aneu a dominar en aquella regió que l'equilibri europeu ens atribueix.—Jo no se si l'opinió catalana es donarà compte de la monstruositat anticatalana que representa semblant afirmació.—En Cambó va dret a les objeccions i els diu als catalans protestaris: aneu amb compte perquè si feu el bot i no voleu anar a l'Àfrica en una o altra forma, la patria catalana està en perill, les Balears perteneixeràn al primer pirata internacional que vulgui apoderar-se'n i aleshores serà un fet irreparable la desaparició de Catalunya.

Ara, doncs, el deure dels catalans té d'ésser cada dia de pensar al llevar-se de que sobre tot no es perdi l'Àfrica espanyola perquè si es perdés

la als germans Mannesmann, França i Anglaterra s'alçarien i posarien un veto formidable que faria tornar enrera a Espanya. En Rodés ha contestat dilluns l'única frase que's mereix el discurs d'En Cambó: tenim la zona nord al Marroc perquè li ha convingut a Anglaterra; el dia que a aquesta li convingui ja trobarà la manera de treure'ns.

Així es necessari fer present a tots els catalans que se'ls invita pels teoritzans regionalistes de l'equilibri mediterrani a donar la seva sang, la seva força, a la conquesta militar del Marroc, de lo contrari Catalunya pot deixar d'ésser Catalunya.

La falacia de semblant argument té d'esclatar als ulls dels catalans que reflexionen.

El darrer debat és una escena no més d'una colossal tragedia en molts actes en el desenrotllo de la qual es posarà novament la manca d'orientació d'Espanya en una qüestió tant

delicada en que's deia arreu que'ns venia imposada de l'Exterior i ara els lleials i fidels servidors del règim troben un eufemisme preciós en la teoria de l'equilibri.

¿Pot dir-se que hi ha equilibri quan a un país se li dona un òs a rosegar per a que faci l'home cocejant-se amb les potències a canvi de lligams més grossos, greus, terribles que poden dur a Espanya a una situació angixosa, tràgica, i irreparable?

A la fi de son discurs, En Cambó insinua lo de la llegenda de la política personal. És lo únic aprofitable. Nosaltres tenim de demanar que En Cambó sigui nomenat Alt Comissari o Resident d'Espanya al Marroc. Ja quedaran altres catalans que s'encairregaran de demostrar als regionalistes que l'esdevenidor de Catalunya no està ni estarà mai lligat amb la possessió de la zona espanyola al Marroc.

JAUME BROSSA.

L'obra d'En Canals

En l'inauguració de la seva Exposició de retrats al Faïans Català.

El retrat és un dels genres pictòrics més tentadors per a la banal literatura. Pintors hi han, que al traslladar a la tela la humana figura cerquen l'expressió de l'esperit d'aquesta, per una acumulació de coses ambients, de fàcils simbolismes, de pintoresques decoracions. Aleshores, la seva obra, d'un valor artístic major o menor, molt relatiu sempre, es mancada, però, d'un profon interès pictòric.

Es sols quan davant de la figura a retratar, el pintor cerca no més les línies belles: les belles coloracions i les proporcions i armonies perfectes, quan la seva obra té un positiu interès de cosa pictòrica. Cosa facil és dir les preferències d'un esperit, pel bell llibre clós, entre ses mans, per les gemmes abigarrades i pomposes, per les arquitectures que l'envolten: en canvi, ressumir en una línia la bellesa d'un geste, amb tot lo que aquest geste acusa i amb tot lo que ell revela i sugereix a la visió escrutadora del pintor, és cosa reservada a pocs artistes, i entre nosaltres, principalment, a Ricard Canals.

Ricard Canals, en plena joventut té una historia gloriosa de pintor, i compta amb una de les més sòlides reputacions. Quan la nostra pintura, mancada d'una patria tradició, comença a fins del darrer segle el seu esplendorós moviment que ens dona avui fruits ben madurs, la majoria dels nostres artistes, s'entretenien en infantívola pintura de certaments, en pintorescos assaigs de coses de la terra sense una visió que les ennoblís, dos joves iniciaren quelcom de ben gloriós per a l'art nostre; una adaptació a les modernes corrents, un gran respecte i un profund estudi davant dels grans mestres de la pintura moderna, i sobre tot una gran dignitat en la labor: essent aquests l'Isidre Nonell i En Ricard Canals. A l'obra de l'un, que'ns deixà per a sempre quan ella era arribada a plena maduresa, i l'obra i el conjuire amb l'altre, deu molt la nova generació. Els bells models hi eren, les altes lliçons d'istes estaven, és cert, però calia que algú girés vers elles els ulls, i en les propia substancia i posés al seu servei el seu prestigi. Per això i per la transcendència de la seva pintura, no cercada mai en el camp de cap altra de les Belles Arts, al parlar del moviment gloriós de la nova pintura catalana cal començar pel nom de Ricard Canals.

En Canals

sol moment l'interès a aquestes obres. Perque En Canals, resolent un problema, ne cerca d'altres, i aixís tota la seva pintura reflecta una sana inquietut.

Avui, rera un de treballar en silenci, En Canals mostra al públic la labor de aquests darrers anys; retrats, tant sols, car a ells s'es limita de da la seva activitat pictòrica, en els que triomfa una vegada més el pur temperament d'artista d'En Ricard Canals.

A aquesta exposició gloriosa per al jove nostre, es també una glòria per a «Les Arts i els Artistes», que no han oblidat pas tot lo que el nostre art deu a En Canals, i l'alt valor d'aquest, quan les seves pintures se termaven calladament, sense l'aurla de l'èxit anolit en les exhibicions.

V. S. DE S.

La revolució contra'l Destí

El president del Consell de Ministres ha atribuït la guerra i els dolors d'Espanya a la fatalitat, i a aquells que breguem contra l'acció bèlica a l'Àfrica i l'enfonsament nacional definitiu, ens aconsella ens resignem a les tribulacions que'l cel ens ofrena.

La fatalitat, la obeitat tràgica i hostil, presideix la nostra involució, la nostra tornada al no res, com si totes les potències misterioses que fan la llei al món s'haguessin regirat contra nosaltres. Tenim *jettatura, mauvais*

oeil. Es lo que'l poble anomena, en les seves classificacions ingènues, mala lluna, i «mala pata».

Resignem-nos: Acotem el cap davant de la mala estrugança, no ens entocudim en viure esgargamellant-nos grotescament, convertint l'immenesa tragedia de la nostra agonia en un epileg sainelesc. Conformem-nos. Les sibiles han rebut en el trípode la revelació del nostre destí i l'oracle ha dit: «sats». Paciencia.

Heu-s-a-la aquí la teoria en boga, la teoria que permet a En Dato amb la vulgaritat del seu cap buid i calvo, presidir sense turbacions el Consell de

Faïans Català

Corts Catalanes, 615

VAIXELLES
CRISTALLERIA

«Quan s'hagi de judicar per defraudació a un propietari, els seus companys hi tindran intervenció—no com a res, no,—com a jutges».

«Els contractes d'inquilinat no podran ser refusats com a base per a fixar el producte íntegre d'una finca o el valor de la mateixa».

Pobrets! no ho saben que la finca que dona el deù, menja finca i menja rendel

«Els impostos municipals els cobraran ells tots sols, molt ben triats entre els cinc cents primers contribuents».

Res, en fi, demanin...

Un hom lleigix i pensa on tenen els ulls aquests propietaris de solars que pugen de preu a diari; aquests rendistes que escatimen l'aigua i l'aire i la claredat.

Això, que ho pensin els de fora, passi, però els nostres senyors Esteves ja han vist aquella setmana.

L'automòbil català marxa avant; a causa d'ells va poc a poc moltes vegades i ells, toçuts, vinga més acurats i vinga voler parar. Vagin en compte que l'«chauffeur» s'empipi i el posi a tercera velocitat, doncs podrien escanyarse.

RAMÓN REVENTÓS.

COMENTARIS

Justificació

Hem rebut una carta d'En F. Pujolà queixant-se de que l'haguem inclòs en la llista de col·laboradors del nostre setmanari, sense haver-li demanat autorització.

Com als demés col·laboradors, abans d'insertar el seu nom en la capçalera de LA PATRIA, dirigirem al senyor Pujolà una circular pregant-li volgués honrar les nostres columnes amb el prestigi de la seva firma. En dita circular, davant l'urgència del cas i per a evitar tota molestia, advertim que, de no rebre a la major brevetat avís en contra, se'l consideraria com a tal col·laborador.

La circular, tenint en compte l'estat de relacions personals existents entre aquesta direcció i el senyor Pujolà, anava firmada pel nostre company En Marius Aguilar.

Així quedà determinat per tots el redactors presents, sense que'l que figura al cap d'ells, fos per no creure's amb el dret de contrariar el desig dels altres, fos per a que no's digués que'l bocotejava en les planes de LA PATRIA una firma valiosa, o tal volta per una absoluta indiferència vers a la persona que s'aludia, oposés el més insignificant escrúpul.

Ara bé: és possible que la circular esmentada no hagi arribat a mans del senyor Pujolà, mes això no és pas un obstacle per a que dit senyor ens fes a saber la seva extranyesa o el seu enuig directament, sense recórrer a publicitats extemporànies.

Dels demés extrems que conté la carta no n'hem de resar ni un mot. Són qüestions velles aclarides i jutjades en són temps.

Es trist que'l senyor Pujolà aprofiti qualsevol ocasió per a descobrir l'amargor de passades derrotes espirituals que son ure de suprem sacerdot no sab oblidar. També és trist que s'entocixi en ésser sempre esperantista i res més que esperantista.

El senyor Pujolà resta eliminat en la llista de col·laboradors de LA PATRIA.

Cienela regionalista

Inaugurat oficialment l'Institut d'Estudis Catalans hauria d'incloure en el catàleg de la biblioteca el senyor Prat de la Riva, aquells llibres de política internacional que poden ésser ensenyança elemental per als parlamentaris regionalistes. Sobre tot per al senyor Cambó.

En un eco, asseguravem que el senyor Cambó, en el debat sobre'l Marroc, diria unes impressionants vacuitats. Han estat, més que vacuitats; han estat ignorancies molt lògiques

en qui no havent passat del dret Internacional del Marquès d'Olivart, com a obra de consulta, ha descobert l'equilibri del Mediterrani. Clavant les ungles en el mocador inspirador que mai abandona, exclamava, salomonicament: «L'ocupació de Tunis va produir la de Chiple. I Chiple va ésser ocupada pels anglesos en 1878 i Tunis en 1882 pels francesos». I afegia: «Dues vegades ha estat a punt de produir-se la conflagració europea: quan lo d'Agadir i quan la guerra balcànica. Com s'han salvat aquestes dues grans crisis? Cercant a l'equilibri de les potencies una nova base, i aquesta base ha estat el repart de les zones del Marroc?»

Com potun parlamentari, un home culte ignorar lo que sab qualsevol modest periodista? El 30 de Març de 1912, se firmà'l tractat que convertia en terra francesa la terra marroquina i la guerra balcànica anà de l'Octubre de 1912 a l'Agost de 1913.

El senyor Cambó explicava al Congrés aquests dislats per a arribar a la conclusió de que «el dia que Espanya abandoni la seva zona, l'equilibri del Mediterrani se trencarà». Senyor Cambó, davant les nostres quartilles tenim la darrera obra que parlant del Marroc ha aparegut a França. La firma René Besnard, antic ministre i porta un prefaci d'En Caillaux. Diu En Besnard: «La superfície total del Marroc s'estima en 600.000 kilòmetres quadrats, dels quals 572.000 constitueixen la zona francesa i 28.000 l'espanyola». Què passaria si aquests 28.000 kilòmetres espanyols rebessin també'l protectorat francès dels altres 573.000? Se trencaria l'equilibri Mediterrani? Però si la França ja té la representació diplomàtica de la nostra zona i en aquesta no podien fer, de dret més que assuilar la política i l'administració del *jaila*, representant del soldà, vassall de la França!

Més encara, senyor Cambó. El mateix Besnard confessa, amb l'aprovació d'En Caillaux—i l'obra francesa del Marroc és l'obra d'En Caillaux, junt amb En Poincaré—que la França, abans de firmar el tractat de 1912 que li concedia el protectorat, per a logar lliurement aquest, l'Itàlia havia obtingut la seva llibertat d'acció en la Tripolitania, l'Anglaterra obtingut la renúncia de França als seus drets a l'Egipte i a Terra-Nova i l'Alemanya les compensacions del Congo. A canvi d'això, el francès, aconseguí en 30 de Març la sobirania del Marroc i els francesos en 27 de Novembre de 1912, ens otorgaven, la nostra zona, perquè ens regoneixien certs drets, exclusivament històrics. «En realitat», diu En Besnard—escollí bé, això, Cambó lleuger, Cambó ignorant, la França abandonava a Espanya els seus drets de protectorat sobre una part del territori marroquí». Se trencaria l'equilibri Mediterrani, si Espanya retornés aquests drets?.

Decididament l'escola de la Lliga, està vist que no és l'escola mediterrània.

Anticlericalisme banal

Un gran debat municipal per a concedir o denegar la banda municipal a la professó del Corpus. El regidor nacionalistes votaren a favor. Nosaltres, hauríem votat en contra.

Feren be'ls radicals negant la banda a una cerimònia religiosa, però'l seu anticlericalisme es d'una banalitat digna de Jeroni Paturot, arribat a regidor radical. A la fi, el Corpus es una festa popular, com la nit de Sant Joan o el dia de Nadal i ben mirat, aquestes coses ja no tenen res que veure amb la religió. En canvi, ells, els radicals iquina feina d'educació laica han realitzat en el municipi? ¿Quines escoles ciutadanes han oposat als col·legis de les congregacions? ¿Quina organització han donat a la beneficència per a oposar-la a la religiosa? Els radicals s'han limitat a treure dels oficis el «Dios guarde a V.» i a no voler que la ciutat faci música a les professons.

Però quan se feu un Pressupost de Cultura, ells el combateren i ells l'enfonzaren. Preferiren no tenir ensenyança laica a que fos donada en català. El seu anti-catalanisme els feu ésser traïdors als seus principis.

De la vida obrera

Després de la vaga marítima

Com era de preveure, la vaga marítima s'ha vist coronada per un triomf esclatant.

En una terra com la nostra, en la qual els abnegats esforços i les heroiques lluites dels obrers produeixen malpensadament, moltes vegades, resultats negatius o contraproductius, aquesta victòria constitueix una lliçó, saludables ensenyances que, d'ésser aprofitades, per la classe obrera catalana, en recollirà abundosos fruits.

Aquell tòpic, acceptat a ulls clucs com un axioma per molta gent, poc ayesada a profunditzar en l'estudi de l'ànima de les nostres classes populars, de que'l català, individualista per temperament, és refractari a l'associació i a la solidaritat, queda desfet per l'eloqüència incontestable dels fets.

Va ésser a Catalunya on va fundarse la primera societat de resistència d'Espanya; la de teixidors, l'any 1840.

I quan el formidable moviment que va precedir i va succeir a la fundació d'aquella famosa «Associació Internacional de Treballadors», primera etapa que va conduir als obrers de tot el món a la conquesta conscient de la llur personalitat, Catalunya va ésser un dels primers pobles que va respondre a la crida dels seus iniciadors.

Que a Madrid, En Fanelli, propagandista italià, va aconseguir reunir al seu entorn, abans que a Catalunya, un bon nombre d'internacionalistes?

Es cert; però abans que a Madrid, l'idea perseguida per «L'Internacional», concretada en aquelles paraules de Marx «Treballadors de tot l'Univers: uniu-vos!», va traduir-se a Catalunya en carn de realitat, en cosa viva i tangible.

Les organitzacions obreres varen sorgir per tots els indrets de la nostra terra, amb un impuls i un entusiasme extraordinaris.

Sens dubte, per això, el primer Congrés de la Secció Espanyola de «L'Internacional», va tenir lloc a Barcelona, assistint-hi representants de més de cent cinquanta societats obreres.

A la nostra capital va celebrar-se també'l primer Congrés de l'Unió General de Treballadors d'Espanya que representava ja al constituir-se a una massa de cent mil obrers.

Hi ha necessitat de multiplicar els exemples?

No manca a la nostra gent aptitud ni entusiasme per a l'associació. El mal fonamental de la organització obrera de Catalunya estriba en un greu error de tàctica. S'ha fiat massa en l'entusiasme i en l'impulsivitat per a deixar de banda la consciència de la pròpia força i l'indispensable preparació en tota lluita.

El sentit pràctic, l'incansable perseverança, tota aquella serie d'indispensables qualitats que han produït el miracle d'aquesta immensa organització obrera de l'Alemanya, han sigut gairebé desconegudes a Catalunya.

Així, hem vist com aquella potentia federació dels tapers de l'Empordà, va morir després d'una perllongada i heroica vaga perduda xorcament; com, en un moviment idèntic, després d'una lluita infeconda de set mesos i amb el desgraciat epíleg d'una vaga general impremeditada, en la que va córrer la sang pels carrers de Barcelona es desfeia llastimosament, l'any 1902, l'organització dels metal·lúrgics, que tojust ara comencen a refer-se. I hem vist recentment com la feblesa de l'organització dels obrers de l'Art Fabril ha fet possible que una gran part dels patrons trepitessin impunement el R. D. del 24 d'Agost de 1913, conquerit en la titànica i admirable lluita que sostingueren els teixidors l'estiu passat.

Si a l'entusiasme característic dels nostres treballadors s'hi hagués pogut ajuntar l'esperit organitzador i la constància pacient i enèrgica que ha fet potent i temible al proletariat de Bèlgica, d'Alemanya, d'Anglaterra, etc., la nostra classe obrera es trobaria en una situació ben diferent de l'actual.

Com deïem al començament d'aquestes ratlles, la vaga marítima ha de constituir una lliçó.

Una vaga com la marítima, preparada, organitzada, premeditada durant llarg temps, desenrotllada amb un esperit de disciplina admirable, sostinguda amb una fermesa i un entusiasme dignes de tot elogi, no podia tenir altre epíleg que'l que naturalment ha tingut: un triomf merescut i esclatant.

Que no desaprofitin la lliçó els nostres obrers, que donguin una virada en rodó, transformant radicalment la seva tàctica, abandonant procediments i mètodes caiguts ja en desús a tot arreu del món on el proletariat és un valor i és una força i no'n dubtin que ben prompte podran enorgullir-se de comptar a Catalunya amb una potentia organització, penyora de victòries en les lluites futures.

A. N.

De l'Exposició Maeztu

Els tres poders

L'Assamblea de l'U. F. N. R.

Un partit que es desfà

Per als dies 31 del corrent i 1.er del mes entrant, està anunciada la celebració de l'assamblea Nacional de l'U. F. N. R.

L'assamblea és de caràcter extraordinari, per lo que s'ha perllongat el manament dels delegats que componen la darrera, en la qual aquells temeraren llur missió.

No hem de negar l'interès que per a Catalunya i per al Nacionalisme té aquesta reunió; per a l'U. F. N. R. té una importància decisiva: d'ella n'ha de sortir o la seva reconstitució, cosa inversemblable o la seva descomposició definitiva, cosa més que probable.

En efecte, encara que com de costum, no s'ha anunciat pel consell de l'U. F. N. R. que la convoca, l'ordre del dia de l'assamblea, cosa aquesta element al arreu del món en la pràctica de tal mena de reunions, està en l'ànim de tothom, que'l més important, pot ser l'únic objecte que té l'assamblea es el de desfer o ratificar d'una manera definitiva la coalició permanent amb el partit radical.

Per a ningú és un secret, puix pels mateixos interessats s'ha anunciat públicament, que tal qüestió promourà l'escissió de les forces de l'U. F. N. R., puix una fórmula d'arranjament és impossible trobar-la. La veu dels contraris de la coalició tal com s'ha realitzat, la portarà el Sr. Layret el qual tenim entès que està disposat a ratificar, amb més decisió i més energia encara, tots el conceptes que exposà en la conferència que donà poc després de les darreres eleccions, a l'Ateneu Gracienc de l'U. F. N. R.

Al Sr. Layret el seguiràn, segons se diu amb molt fonament en els centres del partit, la majoria de les personalitats d'aquest que encara no s'han separat del mateix, esperant segurament per a fer-ho la celebració d'aquesta assamblea; entre elles, se dona com a segurs els Srs. Bastardas, Sala, Roig i Armengol, Vidal i Valls, Matons, Serra, alguns diputats provincials de Lleida, Tarragona i Girona i altres personalitats d'influència en les seves respectives comarques. Altres personalitats de relleu dintre de l'U. F. N. R., com els senyors Lluhi i Rissech, Gubern, Monegal, etc., zètera, ja no és probable que ni tant sols assisteixin a l'assamblea.

I quedaran formant el grupo coalicionista, els Srs. Carner i Coromines amb els demés representants parlamentaris del partit, es a dir, els mateixos que s'avingueren a formar amb En Lerroux i els seus dos tinentes l'anomenada Junta de Defensa Republicana, amb els elements que en els respectius districtes d'aquells son influenciats pels mateixos, i que probablement seràn els únics districtes forans que tindran alguna representació d'importància a l'assamblea. Naturalment, la colla de jovincels de la Joventut Federal N. R. de Barcelona i els tres o quatre senyors que avui constitueixen la Junta Municipal de Barcelona estaràn també entre'l coalicionistes.

Això és lo que's ve dient, amb grans possibilitats de certesa, respecte de l'assamblea, no tant sols en els centres polítics de Barcelona sinó en els mateixos adherits a l'U. F. N. R. Per cert que en aquests, que porten una vida migrada la major part d'ells, estan a punt alguns de tancar per manca de socis; entre ells, el mateix C. N. R. del carrer de Pelai, la junta del qual ha proposat la dissolució del mateix per no poder sostenir el deficit, hem recollit, fins entre elements coalicionistes de bona fe, enér-

Als nostres llegidors i amics

El primer número de «LA PATRIA» ha obtingut una acollida extraordinàriament entusiasta. Prova això que'l pur sentiment catalanista es ben viu, malgrat errors i fracassos sols imputables als parits que han pretès representar-lo, i que'l nostre setmanari ha sabut concretar en aquest moment l'estat d'inquietut que en els nacionalistes produeix la conducta dels partits i dels homes que viuen en desorientació i en deserció.

Esperaven alguns que «LA PATRIA» seria tota ella una diatriba furienta contra'ls directores d'una part del Nacionalisme, fent-nos saber la seva decepció perquè així no ha sigut. Els agravis per nosaltres rebuts no poden ésser fonament d'una política. L'agravi pot engendrar una animadversió, més no pas, una idealitat sobre la qual ni per a minvar-la, ni per a engrandir-la, poden obrar les ofenses. La nostra qüestió ja està fallada per l'aquiescència de tots i el silenci del acusats, i persistir en ella, seria continuar l'història lamentable de la nostra política negativa i del nostre periodisme de reventada.

No renunciem a la crítica doctrinal, ni a la personal censura dels que'ns han esiat, fins ara, companys, però no havent-nos constituït ni en partit ni en clar, una meteixa força de disseció ens conduirà fins als errors regionalistes, els pecats republicans i les torpituds dels nacionalistes, amplitud doctrinal i neutralitat periodística que extendrem als nostres col·laboradors. Mentre els nostres col·laboradors no neuguin el Catalanisme i la Llibertat, amples, ben amples, tenen les columnes de «LA PATRIA» per a la seva firma, única responsable de les seves afirmacions.

Modifiquem, per a llegenda nostra, les paraules del Crist: No hem vingut a posar guerres, sinó a estendre llibertat. I al costat de la llibertat, el decor al que molts mancaren.

Acció nacionalista

Inauguració del Casal del dte. VI

Una nova entitat catalanista, adherida a la benemèrita Unió, ha sigut inaugurada en el districte sisè. I amb aquest nou Centre que ve a la lluita per la llibertat de la patria, compta des d'avui Catalunya amb una nova força que li pot donar fruits saborosos.

El Casal Nacionalista del districte sisè, ademés de la seva finalitat patriòtica, sense la qual no tindria raó d'existir, vol emprendre's una tasca altament cultural i instructiva, i partint desseguida d'aquest propòsit ha creat una escola dominical, on s'ensenya als nois i noies a llegir i escriure en la nostra llengua. Altres iniciatives pensa portar a terme la novella entitat catalanista, i no serem pas nosaltres qui els regategem l'aplaudiment més sincer si, com és d'esperar, aquestes iniciatives van en augment ensens que convertint-se ràpidament en realitats.

Els actes inaugurals del Casal Nacionalista del districte VI, foren dos i es celebraren el passat diumenge en el local col·lectiu, Universitat, 83. Hi assistí una nombrosa concurrencia.

Al matí, a un quart de dotze, donà comenc el miting d'afirmació patriòtica. Hi parlaren els senyors Francesc Rosell, president del Casal; Casas i Briz, president de l'A. N. C. i secretari de l'Unió Catalanista; Rodergas i Calmell, també de l'Unió i Francesc Casals, de «Gent Nova», de Badalona; i finalment el doctor Martí i Julià, que pronuncià un magistral parlament.

No disposem de l'espai que voldríem per a ressenyar els discursos pronunciats pels oradors. Lo que sí fem constar és que tots ells foren ovacionadíssims per la concurrencia, que al finalitzar l'acte entonà a peti dret, amurada de sant patriotisme, l'himne nacional de Catalunya, «Els Segadors», mentre es sentien visques a la nostra patria.

El miting es donà per terminat vora la una, sortint tothom molt satisfet del mateix. L'altre acte inaugural s'efectuà al vespre, i consistí en una audició de sardanes, a càrrec de la renombrada i aplaudida cobla «Barcelon».

A puntejar la nostra dansa hi acudiren

MAL DE CAP

NEURALGIES

y toda classe de DOLOR NERVIOS

CALMA a l'acte i CURA amb tota seguretat les célebres

Tabletes KAMNOL

1 pta. estotx d'alumini amb 12 dosis, en totes les farmacies
Detalls i prospectes

Farmacia MORATÓ: Passeig de Sant Joan, 77 - BARCELONA

xamoses i belles senyorettes i entusiastes joves.

En resum pot dir-se que l'inauguració sigué esplèndida i encoratjadora. Nosaltres felicitem als amics del Casal Nacionalista del districte VI, i també els encoratgem.

L'Aplec de la Mulassa

Diumenge passat el Casal Nacionalista Martinenc celebrà'l primer aniversari de la seva fundació amb una festa de germanor nacionalista, a la pintoresca Font de la Mulassa.

Tots els números del programa es realitzaren exactament com estaven anunciats.

De bon matí acudí ja a l'hermós lloc una nombrosa concurrència que ocupà la plaça que hi ha davant la font, la terrassa del restaurant i els encontorns. L'arribada de banderes i de grups de nacionalistes era saludada amb visques i aplaudiments, igualment que l'execució dels ballets i sardanes que s'apressà a puntejar el jovent. Però quan la festa constituí un èxit de debò, fou durant la tarde.

Durant ben bé dugues hores no parà de

arribar gent, ja amb els tramvies, ja a peu, pels cent camins de la muntanya.

A quarts de cinc de la tarde l'espectacle era bellíssim. Arreu, grups de gent escampats en el mont. En la barana de la terrassa del restaurant, una gran bandera. En la plaça de la font, tot una jovent i nombrosos estols d'hermosíssimes i elegants senyorettes, s'expansionaren. I presidint-ho tot vint banderes catalanes, flamejaven al vent.

Foren aplaudits els cantaires i puntejades les sardanes, i els aplaudiments i visques no deixaren de ressonar en tota la tarde.

Feia temps que no havíem assistit a una festa tant bella i tant catalanesca.

Entre varies de les persones que poguerem veure a la festa, recordem al doctor Martí i Julià; l'incansable mossen Bonet; al Sr. Parellada i la seva gentil i bellíssima filla; als Srs. Casagran, Gran i Sala, Duran; al nostre company Casals i família i a tots els senyors que componen la Junta del Casal, amb el seu president, senyor Duran.

Repetim-ho. Una bella festa i un èxit per a l'entitat organitzadora. La nostra coral felicitació.

Un nou Casal

En el Cafè de la Fortuna, carrer del Consell de Cent, entre els de Bruc i Lauria, s'hi celebrà dimarts al vespre, tal com es venia anunciant, una reunió per a constituir el Casal Catalanista del districte IV.

Hi assistí un nombre considerable d'entusiastes nacionalistes d'aquell important districte, regnant durant l'acte, una gran cordialitat que fa prometre una tasca brillant i fermament patriòtica per al Casal en constitució.

Es nomenaren set individus que cuidaran de redactar els estatuts, i aviat es celebrà una nova reunió en la qual s'acordaran altres extrems relacionats amb els fins que s'perseguen.

Centre A. de D. del C. i de l'I.

La conferència que havia de tenir lloc el passat dissabte, quinta de la tanda que amb el tema «Resum històric del renaixement patriòtic de Catalunya», va donant l'Antoni Roca i Codina, en el Centre A. de D. del C. i de l'I., es celebrà a primers del mes entrant.

El dia fixo s'avisarà oportunament.

Per a acabar aquesta tanda, manquen encara dugues conferències, quinta i sisena, que tractaran de «L'acció política catalanista dels darrers temps».

**

La secció Permanent de Propaganda Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, ha organitzat per a demà, dissabte, en son nou hostatge, una interessantíssima conferència a càrrec del distingit mestre i compositor, En Joan B. Espadaler, qui disertarà sobre el tema «De Nacionalisme Musical».

L'Esquerra Catalanista

L'Esquerra Catalanista, Plaça de Santa Agna, 8 bis, 1.º, ha elegit la següent junta directiva:

Don Antoni Rovira i Virgili, president; don Jeroni Estrany i don Antoni Fontcuberta, vice-presidents; don Ricard Galf i don Eduard Gurt, secretaris; don Joaquim Tarragó i Casas, tresorer; don Joan Serinà i Masferrer, comptador; i don Victori Bisbal, don Carles Freixes, don Joan Fuster, don

Ricard Margarit, don Ernest Matons, don Enric Maynés, don Patrici Pascó i don Amadeu Peig, vocals.

Aviat l'Esquerra Catalanista celebrarà la seva inauguració amb un gran acte polític.

**

L'Ateneu Nacionalista Republicà, format per valuosos elements, independents des de temps de l'U. F. N. R., ha acordat dissoldre's i juntar-se a l'Associació «Esquerra Catalanista», a fi d'aplegar forces per a l'obra patriòtica que's proposa portar a cabda Agrupació.

DE LA CASA GRAN

Les escoles de bosc.

Les escoles de bosc de Montjuïc han o havien d'ésser inaugurades dintre pocs dies. No ho han sigut abans perquè's volia que a l'inauguració hi assistís el ministre d'Instrucció d'Espanya.

Abans fèiem les coses y les fèiem bé sense necessitat de ministres, senyors decoratius quasi sempre, que no's preocupa gaire lo

que fem nosaltres. Avui fins per a inaugurar una escola és necessari un ministre. I al ministre se li donen banquetes, se li fan acataments, la majoria de les espinades es vincien davant seu. No farien ni mes ni menys a Osea i a Guadalajara.

—Es el provincianisme que rebrota.— deia un bon amic nostre.

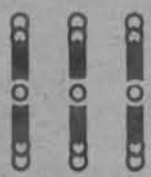
Hospitals

Una nombrosa comissió de regidors estigué a visitar l'Hospital de la Santa Creu. Sobre'l terreny es convenceren de lo que de temps n'està convençut tothom: de que és urgent donar de baixa aquell mosocomi. I així s'acordà. Per a substituir-lo s'habilitarà desseguida l'Hospital de Sant Pau.

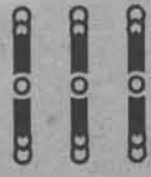
Això fou no fa gaires dies. Ja tornarem a donar compte dels nous acords que's prenguin. Per lo que es refereix a fer efectius els acords presos, dintre uns quants anys se'n podrà començar a parlar.

COMAS Y PORTAVELLA, impressors, Villarroel, 12-14 - T. 3028—Barcelona

P. REIG I FILL

Constructors de Mobles

:: CASA FUNDADA EN 1852 ::

Pròxim trasllat: Rambla Catalunya, 23

Aixarop del Professor GIROLAMO PAGLIANO (de Florencia)

El millor depuratiu i refrescant de la sang

65 anys d'èxit creixent són sa millor recomanació

Exigiu sempre'l nom del Professor GIROLAMO

:: Se ven a les principals Farmàcies i Drogueries ::

Unics agents a Espanya: J. URIACH i C.ª - Moncada, n.º 20 - Barcelona

SOLINGEN PARÍS BARCELONA - FABRICA

PRIMERA CASA A ESPANYA

R. Roca ASSEGURADES

DAGUERIA GENERAL DE CONFIANÇA

:: GRAN ASSORTIT EN ARTICLES PER A TOCADOR ::

Plaça del Beat Oriol, 10 (Davant del Pi) BARCELONA

Mundial Palace RESTAURANT

Emplaçat a la Porta de la Pau

:: Concert tots els dies ::
Coberts des de 3'50 ptes.

Els divendres boulebaïse. Els dissabtes menú corrent i vegetarià.

Escoles Dominicals del Casal Nacionalista
Universitat, 23 del Districte VI BARCELONA
Ensenyança de llegir i escriure en català
Diumenges al matí de dos quarts d'onze a dotze
Els cursos són gratuïts

LLIBRERIA CATALANA

CANUDA, 45

Llibres :: Efectes d'escriptori
Papeteria :: Ratllats :: Tintes
Impressos :: Enquadernacions
:: Targes postals ::
Publicacions, segells, insígnies
i medalles de la
UNIO CATALANISTA

PA INTEGRAL DE GLUTEN

ESPECIAL PER ALS DIABÈTICS
I DELICATS D'ESTÓMAC

PASTICERIA EL ESMERO

Carrer de Sans, 74. - BARCELONA

:: Rentant la roba blanca amb la primitiva ::

Legia huija marca CONEJO

embotellada, s'aconsegueix neteja, blancor i desinfecció
Refusar les botelles destapades

TALLERES DE REPRODUCCIONES ARTISTICAS

Vda Barbany

ZINCOGRAFIA
FOTOGRAFADO
AUTOTIPIA
Y TRICOLOR
Cliches fotograficos para
il·lustrar Libros y Revistas
de todas clases y Catálogos Indus-
trial y Anuncios en general

MARCS I GRAVATS
Assortit interminable

La Pinacoteca

Corts Catalanes, 644-Barcelona

Ningú pot decorar amb
gut les seves parets sen-
se visitar aquesta casa

CASA BASTIDA

SASTRERIA NORDAMERICANA

18 :: Passeig de Gracia :: 18

El nostre colossal augment de vendes és produït per la gran rebaixa de preus

La casa garantitza vestir-lo amb la major perfecció, amb teles de gran "chic"
i tall anglès en trajes de 9'95, 19, 29 i 39 pessetes els més superiors

:: Segueixen les grans rebaxes de preus en totes les demés seccions ::

Ermilles fantasia. des de 2'95 Ptes.
Pantalons girats de baix,
usuals i per a tennis. 4'95 "
Impermeables anglesos,
els millors del món. 25'00 "
Camisa cèfir fantasia,
coll, punys i corbata. 3'95 "

Camises. 3 per 5'00 Ptes.
Berrets Canutier palla des de 2'95 "
Gorres angleses 1'95 "
Sabates forma americana. 9'95 "
Corbates pala gran, tot seda 0'95 "
1 dotzena colls y 1 dotzena
punys. 4'95 "

Mitjons, 6 parells. des de 1'95 "
Calçotets fantasia, pretina piqué. 2'95 "
Trajo interior, fantasia. 2'95 "
Samarretes. 0'95 "
Elastics. 0'75 "
Lliga-cames. 0'50 "
Mocadors, mitja dotzena 2'50 "

S'obsequiarà als compradors amb magnífics regals, segons sa compra
Sols es ven al comptat i es perfuma a tothom amb Chevalier d'Orsay

Unica casa que té establert pel treball de la Dependència l'horari més curt ☞ Obert de 9 del matí a dos quarts de 8 del vespre

